

Pojem grafika sa v súčasnom svete používa v najrozličnejších súvislostiach:

- Pôvodne v tradičnom slova zmysle označuje autorskú voľnú tvorbu umelca
- Byva často využívaná aj maliarmi kresliarmi a ilustrátormi ako ďalšia možnosť ich vyjadrenia sa

Historicky grafika vznikla z potreby získať obrazovú informáciu vo viacerých exemplároch.

To viedlo k vzniku niekoľkým rôznym spôsobom vytváraniu nových matrik .

Od toho sa potom odvíjajú rôzne spôsoby tisku.

Podľa spôsobov tisku sa tiskové techniky triedia:

Klasické spôsoby tisku:

- tisk z výšky- najstarší
- tisk z hĺbky
- tisk z plochy- je mladší grafická technika

Novodobé spôsoby tisku:

- prútisk, sítotisk (šablonový tisk) atd.
- tisk digitálny – bezkontaktný, vychádzajúci z počítačovej techniky

U súčasnej grafike dochádza často ku kombináciám niekoľkých techník, súťaž z niekoľkých desek

Dochádza tak k celej rade experimentov, napríklad tisk z igelitu, z koláže...

- První grafické tisky- Čína 6.stol
- Tehdy používanou technikou- dřevořez- pomocí něj se tiskly náboženské amulety
- Nejstarší dřevořez- Diamantová sůtra (r.868)
- V západní kultuře se s grafickými tisky setkáváme r.1400
- V této době se tisklo na plátno
- Později hledali techniku a materiál, která by mohla přinést jemnější práci
- Odtud pramení vynález tisku z hloubky – kdy umělec vyryje námět do ocelové či měděné destičky

MATEIÁL:

- Většina listů tištěna na papír (vyjímčně hedvábí, plátno, sklo)
- Nejstarší papír je ruční

- **Strojový papír vznikl až na začátku 19. století - používán i na tisk grafik.** Přesto je i dnes většina kvalitních grafických listů tištěna na papír ruční, a to hlavně kvůli vhodnějším vlastnostem při tisku.

TISK:

- V počátcích grafiky byl umělec autorem námětu, rytcem i tiskařem. Dnes je poměrně časté, že si umělci nechávají své grafiky tisknout v tiskařských dílnách (rozvoj technik, některé vyžadují speciální vybavení)
- V 16. St. se rozvíjí technika mědirytu
  - Vůdčí roli v umění hraje malířství a grafika pak slouží především k reprodukci výtvarných děl
  - Velkého rozmachu dosahuje grafika v Nizozemí např.:
- ❖ **PETR PAUL RUBENS**
  - Zaměstnával ve své dílně rytce kteří ryli podle jeho obrazů
  - V barokní době jsou grafické techniky ve velké oblibě
- ❖ **REMBRANT**
  - lepty shrnují snad všechny náměty- portréty, krajiny, zátiší, žánrové výjevy (selský, vojenský, městský, společenský)
- ❖ **VÁCLAV HOLLAR (významný český barokní umělec)**
  - Jeho grafiky jsou technicky dokonalé (ilustrace Ezopových bajek nebo motivy Evropských měst)
- V 17.stol. se objevuje další grafická technika - MEZZOTINTA
  - Japonští mistři dosáhly až zázračných dovedností dřevořezu s realistickou kresbou, což ovlivnilo evropské umění 19. stol.
- Další grafická technika je- AKVATINTA
  - objevila se ve Francii v polovině 18. stol. a velice oblíbenou se stala v 19. stol.
- Kombinací akvatinty a leptu vytvořil vynikající grafické cykly španělský malíř **FRANCISCO GOYA**

Volná grafika

- Taktiez grafika umelecka
- je dusevnym majetkom svojho tvorca
- Umelec tvori dielo podla vlastnej predstavvy, ma vlastne namety, myslienky a prevedenie
- Diela maju najblizsie k obrazom
- Do volne grafiky patria najhodnotnejsie diela nakoľko vznikaju bez vonkajsich vplyvov
- Užitá grafika
- Jde o grafiku k praktickým účelům. Patří sem novoročenky, ex libris, pozvánky, svatební oznámení, ale i plakáty, knižní obaly apod.
- Tu rozlišujeme ci je dielo vzniklo spominanymi grafickými technikami alebo obyčajnymi tiskami z tlačiarne

- Kedysi si robil grafik vsetko sám, v dnesnej době su vacsinou grafici ti, co to navrhnu a tím to zhotovi resp stroje